DEN EUROPÆISKE UNIONS DOMSTOL

Domstolens **dom**
i sag C-698/23 P | EDPS mod Parlamentet og Rådet

Pressemeddelelse nr. 165/26

Luxembourg den 17. november 2026

Europols behandling af personoplysninger: Domstolen stadfæster afvisningen af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelses (EDPS) søgsmål til prøvelse af ændringen af Europolforordningen

Overgangsbestemmelserne i denne forordning, som EDPS har påstået annulleret, ændrer hverken denne myndigheds opgaver eller beføjelser og berører derfor ikke umiddelbart dens retsstilling

Efter at have konstateret, at Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) opbevarede personoplysninger uden at have kategoriseret dem som foreskrevet i EU-retten, havde Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) vedtaget en afgørelse, hvorved Europol blev pålagt at foretage denne kategorisering inden for en nærmere angivet frist eller, hvis dette ikke skete, at slette de pågældende oplysninger. Nogle måneder senere vedtog EU-lovgiver overgangsbestemmelser, hvorved Europol fik mulighed for på visse betingelser at fortsætte behandlingen af oplysninger i agenturets besiddelse.

EDPS fandt, at disse bestemmelser gjorde indgreb i denne myndigheds uafhængighed som tilsynsmyndighed og fratog myndighedens afgørelse dens virkninger, og den anlagde derfor sag med påstand om annullation af disse bestemmelser ved Den Europæiske Unions Ret. Retten afviste imidlertid sagen.

Ved dom af dags dato stadfæster Domstolen afvisningen af sagen: I modsætning til EU-institutionerne skal EDPS godtgøre, at myndigheden har søgsmålskompetence. Den skal bl.a. bevise, at den er umiddelbart og individuelt berørt af de omtvistede bestemmelser. Domstolen fastslår, at disse ikke har nogen indvirkning på arten og rækkevidden af de opgaver, som EDPS har fået overdraget, idet de ikke har ændret hverken EDPS' rettigheder, forpligtelser eller kompetencer. De har heller ikke ændret garantierne for EDPS' uafhængighed eller annulleret den afgørelse, som myndigheden havde truffet vedrørende Europol. De omtvistede bestemmelser berører derfor ikke umiddelbart EDPS' retsstilling. Det var derfor med føje, at Retten fastslog, at EDPS' søgsmål måtte afvises.

Den 3. januar 2022 vedtog Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS), der har ansvaret for at sikre overholdelsen af databeskyttelsesbestemmelserne i EU's institutioner og organer, efter at have foretaget en undersøgelse en afgørelse over for Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol).

Denne afgørelse vedrørte Europols opbevaring af personoplysninger, som agenturet havde modtaget i forbindelse med sin virksomhed. Selv om Europol i medfør af den forordning, som på daværende tidspunkt regulerede agenturets virksomhed [1], kunne indsamle og analysere sådanne oplysninger, skulle det nemlig overholde visse regler, bl.a. med hensyn til kategorisering af de registrerede og af disses personoplysninger.

EDPS fastslog, at Europol løbende opbevarede sæt af personoplysninger uden at have afgjort, om de registrerede hørte under de kategorier, der er fastsat ved denne forordning. Ifølge EDPS var denne praksis i strid med reglerne om dataminimering og princippet om begrænsning af opbevaringsperioden. EDPS pålagde derfor Europol at foretage denne kategorisering inden for en frist på 6 måneder for nyligt modtagne oplysninger og på 12 måneder for oplysninger, som agenturet allerede havde. Efter udløbet af disse frister skulle Europol slette oplysningerne.

Den 8. juni 2022 ændrede Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union den forordning, der finder anvendelse på Europol [2]. De indsatte bl.a. nogle overgangsbestemmelser [3], der giver Europol mulighed for på visse betingelser at

fortsætte behandlingen af oplysninger, der allerede er modtaget i forbindelse med igangværende strafferetlige efterforskninger.

EDPS fandt, at disse overgangsbestemmelser svarede til en lovliggørelse med tilbagevirkende kraft af den praksis for opbevaring af oplysninger, som myndigheden havde påtalt, og til en de facto annullation af dens afgørelse fra januar 2022, og den anlagde derfor sag ved Den Europæiske Unions Ret med påstand om annullation af disse bestemmelser. Ifølge EDPS gjorde EU-lovgivers tiltag indgreb i dens uafhængighed som tilsynsmyndighed.

Ved kendelse af 6. september 2023 [4] afviste Retten sagen. Retten fandt, at EDPS ikke havde søgsmålskompetence i forhold til de omtvistede overgangsbestemmelser.

EDPS iværksatte herefter appel ved Domstolen med påstand om ophævelse af denne kendelse og annullation af de omtvistede bestemmelser.

Ved dommen **forkaster Domstolen appellen som ugrundet** og stadfæster afvisningen af den sag, som EDPS anlagde ved Retten.

Domstolen bemærker, at EDPS ganske vist er en uafhængig tilsynsmyndighed, men at **den ikke er en EU-institution som omhandlet i traktaterne** [5]. I modsætning til hvad der gælder for Parlamentet, Rådet eller Europa-Kommissionen, giver traktaterne ikke EDPS ret til at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af en EU-retsakt uden at have godtgjort sin søgsmålskompetence.

En sådan søgsmålsret for EDPS følger heller ikke af princippet om den institutionelle ligevægt [6], der har til formål at sikre overholdelsen af ordningen med kompetencefordeling mellem EU-institutionerne. Dette princip finder nemlig ikke anvendelse på EU's organer, kontorer og agenturer, men alene på dens institutioner.

EDPS har imidlertid egenskab af **juridisk person**. Myndigheden kan derfor anlægge sag med påstand om annullation af en EU-retsakt på de betingelser, der er fastsat i traktaterne for annullationssøgsmål anlagt af juridiske personer [7]. I denne henseende skal den bl.a. godtgøre, at den er umiddelbart og individuelt berørt af den omtvistede retsakt. Betingelsen om at være umiddelbart berørt indebærer bl.a., at denne retsakt umiddelbart har indvirkning på dens retsstilling.

Domstolen fastslår, at de omtvistede overgangsbestemmelser har ændret de regler, der finder anvendelse på behandling af oplysninger i Europols besiddelse. Bestemmelserne har derimod ikke haft nogen indvirkning på arten og rækkevidden af de opgaver, som EDPS har fået overdraget, idet de ikke har ændret EDPS' rettigheder, forpligtelser eller kompetencer. De har heller ikke ændret garantierne for EDPS' uafhængighed eller annulleret dens afgørelse af 3. januar 2022. Domstolen bemærker desuden, at der ikke af den procedure, der førte til vedtagelsen af de omtvistede overgangsbestemmelser, fremgår oplysninger, der kan påvirke EDPS' uafhængige udøvelse af sine beføjelser.

På denne baggrund bekræfter Domstolen Rettens vurdering, hvorefter de omtvistede overgangsbestemmelser ikke umiddelbart berører EDPS' retsstilling. **Retten begik således ikke en retlig fejl ved at fastslå, at sagen måtte afvises.**

BEMÆRKNING: En dom eller kendelse afsagt af Retten kan appelleres til Domstolen. Appellen er begrænset til retsspørgsmål og har principielt ikke opsættende virkning. Hvis den kan antages til realitetsbehandling og er begrundet, ophæver Domstolen Rettens afgørelse. Hvis sagen er moden til påkendelse, kan Domstolen selv træffe endelig afgørelse i tvisten. I modsat fald hjemviser den sagen til Retten, der er bundet af den afgørelse, som Domstolen har truffet inden for rammerne af appellen.

Dette er et ikkeofficielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen. Fremstillingen af de faktiske omstændigheder og retsforskrifterne vedrører den relevante periode og er baseret på sagens akter.

Dommen og eventuelt et resumé af dommen offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Jarosław Zasada ✆ (+352) 4303 2793.

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »Curia Web TV« og via »European Broadcasting Service« ✆ (+32) 2 2964106.

Følg Domstolen online!

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11.5.2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol).

[2] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/991 af 8.6.2022 om ændring af forordning (EU) 2016/794 for så vidt angår Europols samarbejde med private parter, Europols behandling af personoplysninger til støtte for strafferetlige efterforskninger og Europols rolle inden for forskning og innovation.

[3] Artikel 74a og 74b i forordning 2016/794 som ændret ved forordning 2022/991.

[4] Sag EDPS mod Parlamentet og Rådet, T-578/22 (jf. ligeledes pressemeddelelse nr. 134/23).

[5] Artikel 13, stk. 1, TEU. Domstolen fremhæver ligeledes, at medlemsstaterne i forbindelse med vedtagelsen af Lissabontraktaten bevidst valgte ikke at inkludere alle EU's organer, kontorer og agenturer, såsom EDPS, blandt de enheder, der kan påstå en EU-retsakt annulleret uden at skulle godtgøre deres søgsmålskompetence.

[6] Som fortolket af Domstolen i dom af 22.5.1990, Parlamentet mod Rådet, C-70/88.

[7] I henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF.